

A Fővárosi Ítéltábla a dr. Desics Péter (címe) ügyvéd által képviselt (felperes neve, címe) felperesnek a dr. Vörös József (címe) ügyvéd által képviselt (alperes neve, címe) alperes ellen közérdekű adat kiadása iránt indult perében a Fővárosi Bíróság 2011. december 8-án kelt 19.P.24.305/2011/8. számú ítélete ellen az alperes részéről 9. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett részét helybenhagyja azzal, hogy az alperes azokat a másodfokú határozatokat köteles kiadni, amelyek környezetvédelmi bírságolást tartalmaznak.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte az alperest, hogy 30 napon belül adja ki a felperesnek az általa ...-ben meghozott azon másodfokú határozatokat, amelyek bírságolást tartalmaznak.

Az alperes a másolatok készítéséért költségterítést állapíthat meg a ténylegesen felmerülő költség erejéig, amelynek mértékéről a felperest előzetesen tájékoztatni köteles.

Ha a közérdekű adatot tartalmazó dokumentum a felperes által meg nem ismerhető adatot tartalmaz, a másolaton a meg nem ismerhető adatot felismerhetetlenné kell tenni.

Ezt meghaladóan az elsőfokú bíróság a felperes keresetét elutasította és megállapította, hogy a peres felek a perrel felmerülő költségeiket maguk viselik, míg az eljárás illetékmentes.

Az ítélet indokolásában ismertette az Alkotmány 2. § (1) bekezdését, a 7. § (1) bekezdését, a 8. § (1) bekezdését, a 61. § (1) bekezdését, a személyes adatok védelméről és a közérdekű adatok nyilvánosságáról szóló 1992. évi LXIII. törvény (Avtv.) 1. § (1) bekezdését, 2. §-át, 19. §-át, 20. §-át, 21. §-át, a Ptk. 75. §-át, 81. §-át, a környezetvédelemről szóló 1995. évi LIII. törvény 12. §-át, 51. §-át, az Aarhusi Egyezmény kihirdetéséről elfogadott 2001. évi LXXXI. törvény 2. és 4. Cikkét, a

2004. évi CXL. törvény 28/C. §-át, a 69. §-át, a 69/A. §-át, a 69/B. §-át, a Pp. 3. § (5) bekezdését, a 4. §-át, a 163. §-t, a 164. §-t, a 206. §-t.

Az elsőfokú bíróság a keresetet határidőben előterjesztettnek tekintette. A kérelmek egyedi vizsgálata alapján ugyanis megállapította, hogy az utolsó kérelem ...-én került előterjesztésre, arra külön választ az alperes nem kapott, így a keresetindítási határidő ehhez képest augusztus 17-én kezdődött, ezáltal a bírósághoz ...-én érkezett kereset határidőben előterjesztettnek minősül.

Az elsőfokú bíróság érdemben nem találta megalapozottnak az alperesnek azt a hivatkozását, hogy a Ket. alapján másolat nem készíthető. A Ket. rendelkezései összhangban állnak az Avtv. előírásaival és a kiadás módja tekintetében pedig alapvetően az Avtv. az irányadó.

Az elsőfokú bíróság nem találta alaposnak azt a hivatkozást sem, hogy az adat kiadását azért lehet megtagadni, mert a felperes jogait visszaélészerűen gyakorolta, hiszen önmagában az, hogy több szervtől hasonló adatokat vagy részben hasonló adatokat kért a felperes, még nem minősül visszaélészerű joggyakorlásnak. Az a körülmény pedig, hogy az adott esetben a határozatok anonimizálása, összegyűjtése időt igényel, nem jelenti a hatóságok „csuklóztatását”.

Az Aarhusi Egyezmény 4. Cikk 3. pontjának b) alpontjára tekintettel az elsőfokú bíróság arra mutatott rá, hogy a kérelem akkor utasítható el, ha ésszerűtlen, vagy túlságosan általános megfogalmazású. Önmagában az, hogy a felperes egy adott év valamennyi „jogerősen az alperes által elbírált határozatára” igényt tart, az elsőfokú bíróság szerint nem tekinthető nyilvánvalóan ésszerűtlen kérelemnek és nem válik ésszerűtlenné azáltal sem, hogy az igényelt határozatokat anonimizálni kell.

Erre tekintettel az elsőfokú bíróság a kért adatok kiadásának megtagadását nem találta indokoltnak.

Az alperes részéről arra is hivatkoztak, hogy az adatok az internetes oldalakról megismerhetők. Erre a felperes kísérletet is tett, azonban ily módon a teljes körű adatszolgáltatás nem volt megvalósítható, tehát ez sem indokolhatta az adatszolgáltatás megtagadását.

Az anonimizálás szükségességére figyelemmel az elsőfokú bíróság az adat kiadására 30 napos határidőt engedélyezett az alperes részére. Amennyiben pedig nem elektronikus úton történik a kért határozatok kiadása, akkor az alperes a másolatok készítésének költségét a felperessel szemben érvényesítheti oly módon, hogy annak várható összegét előzetesen közölnie kell.

Az elsőfokú bíróság szükségesnek tartotta külön rögzíteni azt is, hogy a kérelmező által meg nem ismerhető adatokat ténylegesen felismerhetetlenné kell tenni.

A perköltség viseléséről a Pp. 81.§ (1) bekezdése alapján határozott.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen az alperes terjesztett elő fellebbezést, és kérte annak hatályon kívül helyezését, az elsőfokú bíróság új eljárás lefolytatására, és újabb határozat hozatalára utasítását.

Indokolásában kitért arra, hogy a felperes korábban a Vidékfejlesztési Minisztériumhoz fordult hasonló kéréssel, akkor arra a sajtóosztály haladéktalanul válaszolt, így a minisztériumtól a felperes a kimutatásokról szóló tájékoztatáshoz

hozzájutott. Ezt követően fordult adatigénylésével az ... elektronikus levelezési címre és kérte azt, hogy a ...-es év során a főfelügyelőség, valamint a területi illetékes szervek által megbírságoltak köréről, a bírság összegéről, illetve a bírságolás indokáról adjanak tájékoztatást. Az alperes közlése szerint valamennyi a zöldhatóság által hozott határozat a Vidékfejlesztési Minisztérium okir.kvvm.hu felületén bárki - tehát a felperes - számára elérhető, az ügyfél neve és székhelye, a határozat száma, a kiadmányozó hatóság, sőt a bírság összege is szabadon megtekinthető. Azzal, hogy az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte, hogy a többlet idő- és munkaforrás felhasználásával járó határozatokat adja ki, a felperes nem jut több közérdekű információhoz. Ha a honlapon elérhető határozatokon, információkon túl az indokolás is megismerhetővé válik, akkor a jogsértés indokolásának részletes kifejtése alapján az összekapcsolhatóvá válik a jogsértő személyével, ami pedig ütközik a személyes adatok védelméhez fűződő környezeti információhoz való joggal. E körben hivatkozott az Avtv. 2. § (1) bekezdésére és a környezetvédelemről szóló 1995. évi LIII. törvény 12. § (1) bekezdésére is. Az indokolás kiadásával sérülne a személyes adatokhoz fűződő jog, ugyanis olyan információk válhatnak megismerhetővé, amelyek alapján a jogsértők személye azonosíthatóvá válik hozzájárulásuk hiánya ellenére.

A felperes ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének a helybenhagyását kérte. Előadta, hogy a környezetvédelmi kérdések közérdekű adatok, s mivel a legtöbb esetben jogi személyeket érintenek ezek a határozatok, ezért a személyes adatvédelem kérdése nem értelmezhető. Kérte azt, hogy az alperes a várható költségek összegéről előzetesen tájékoztassa.

Az alperes fellebbezése nem alapos.

A másodfokú bíróság úgy ítélte meg, hogy az elsőfokú bíróság a rendelkezésre álló adatok alapján a tényállást helyesen állapította meg, az abból levont következtetésével és az így meghozott döntésével egyetértett, ezért az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése és a Pp. 254. § (3) bekezdésének megfelelően helybenhagyta. Azonban szükségesnek tartotta a Fővárosi Ítéltábla az ítéleti rendelkezés pontosítását, annak határozott, konkrét meghatározását, illetve kiemelését, hogy az alperes a környezetvédelmi bírságolást tartalmazó másodfokú határozatok kiadására köteles.

A Fővárosi Ítéltábla kizárólag az alperesi fellebbezés és a felperesi ellenkérelem keretei közt vizsgálta felül az elsőfokú bíróság ítéletét.

A felperes pontosított kereseti kérelmében a ... évben meghozott környezetvédelmi bírságolásra vonatkozó másodfokú határozatok kiadását kérte.

Az alperes közlése szerint az, hogy ...-ben a területi illetékes szervek, a „zöldhatóságok” kiket bírságoltak meg, milyen összegű bírságot szabtak ki, mekkora volt a bírság összege, ki volt a kiadmányozó hatóság, a Vidékfejlesztési Minisztérium honlapján bárki által megtekinthető.

Álláspontja szerint a határozatok anonimizált kiadásával a felperes nem jutna többlet információhoz és a döntések indokolásának megismerése pedig összekapcsolhatóvá tenné a jogsértő magatartást a jogsértő személyével.

Az az alperes által sem volt vitatott, hogy a környezetvédelmi bírságolás ténye, a megbírságolt neve, a székhelye, a határozat száma, a kiadmányozó hatóság, a bírság összege „közérdekű információ”. Ennek megfelelően a személyes adatok védelméről és a közérdekű adatok nyilvánosságáról szóló 1992. évi LXIII. törvényt kell alkalmazni, amelynek 1. § (1) bekezdése szerint a törvény célja többek közt annak biztosítása, hogy a közérdekű adatokat mindenki megismerhesse. A törvény hatálya a Magyar Köztársaság területén folytatott minden olyan adatkezelésre és adatfeldolgozásra kiterjed, amely közérdekű adatot vagy közérdekből nyilvános adatot tartalmaz (1/A. §).

A törvény 2. §-ának a 4. pontja szerinti közérdekű adat, az 5. pontban írt közérdekből nyilvános adat megismerését az Avtv. 19. §-ának rendelkezése alapján az állami vagy helyi önkormányzati feladatot, valamint jogszabályban meghatározott egyéb közfeladatot ellátó szervnek vagy személynek lehetővé kell tennie, kivéve, ha az adatot törvény alapján az arra jogosult szerv minősítette, illetve ha az nemzetközi szerződésből eredő kötelezettség alapján minősített adat, továbbá, ha a közérdekű adatok nyilvánosságához való jogot - az adatfajták meghatározásával - törvény korlátozza.

Mindezen törvényi rendelkezések és az alperes által előadottak alapján is egyértelműen megállapítható, hogy a felperes által igényelt ... évi környezetvédelmi bírságolási adatok közérdekű adatok, márpedig az Avtv. 20. §-a alapján a közérdekű adat megismerése iránt bárki - szóban, írásban vagy elektronikus úton - igényt nyújthat be, arról - az adatkezelő előzetes közlése alapján, költségtérítés ellenében - másolatot kérhet.

Előírja a törvény azt is, hogy az igénylő által meg nem ismerhető adatot felismerhetetlenné kell tenni és az adatigénylést nem lehet elutasítani arra való hivatkozással, hogy annak közérthető formában nem lehet eleget tenni.

A környezetvédelemről szóló 1995. évi LIII törvény 12. § (1) bekezdése is akként rendelkezik, hogy a környezet védelmével kapcsolatos állampolgári jogok gyakorlása és kötelezettségek teljesítése céljából a közfeladatot ellátó szervezetnek mindenki számára lehetővé kell tenniük a környezet és az egészség lényeges összefüggéseinek, a környezetkárosító tevékenységek és azok fontosságának megismerését. A (2) bekezdés alapján mindenkinek joga van a külön jogszabályban meghatározott környezeti információkat - mint közérdekű adatokat - megismerni.

A 2001. évi LXXXI. törvénnyel kihirdetett és a környezeti ügyekben az információhoz való hozzáférésről, a nyilvánosságnak a döntéshozatalban történő részvételéről és az igazságszolgáltatáshoz való jog biztosításáról szóló, Aarhusban, 1998. június 25-én elfogadott Egyezmény meghatározása szerint az alperes olyan hatóságnak minősül a 2. cikk 2. pontja alapján, aki és a felperes által kért adatot,

„környezeti információt” - amelynek a tárgya többek közt a közigazgatási intézkedés - köteles kiadni.

Az Egyezmény 4. Cikke kifejezett rendelkezést tartalmaz arról, hogy a hatóságok a környezeti információ kérése esetén a nyilvánosság rendelkezésére kell, hogy bocsássák a kért információt, ideértve az ezen információt tartalmazó vagy azt alkotó eredeti dokumentumok másolatait is.

Az alperesre, mint közigazgatási szervre vonatkozó és a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény 28/C. § (4) bekezdése kizárólag abban az esetben jogosítja fel a hatóságot, hogy a tájékoztatás iránti kérelmet ne teljesítse, ha az ügyfél a tájékoztatáskéréshez való jogát visszaélésszerűen gyakorolja.

Visszaélésszerű a joggyakorlás különösen akkor, ha a tájékoztatáskérést megelőző nyolc napon belül az ügyféllel a hatóság döntést közölt, vagy olyan eljárási cselekményre került sor, amelyben az ügyfél részt vett.

Jelen esetben a visszaélésszerű joggyakorlás fel sem merülhet, hiszen a felperes korábban nem az alperestől kért adatokat, az pedig, hogy több hatóságtól kért információt, az adatigénylését még nem minősíti visszaélésszerű joggyakorlásnak.

Az alperes részére a Ket. 69. § (3) bekezdése előírja azt is, hogy az iratbetekintési jog biztosítása érdekében felismerhetetlenné kell tennie a személyes és védett adatokat, valamint azokat az adatokat, amelyek megismerésére az iratbetekintésre jogosult személy egyébként nem jogosult.

Mindezekből következően a felperes jogosult az alperesi közfeladatot ellátó szerv kezelésében levő környezetvédelmi bírságokat tartalmazó határozatokat, mint közérdekű információkat megismerni oly módon, hogy azok a felperes által meg nem ismerhető személyes, és az érintett személyek azonosítására alkalmas adatokat anonimizálva tartalmazza, és az alperes által kiadott határozatok csak a jogszabályok által megismerhető adatokat tartalmazzák.

Az eljárás során az alperes nem igazolt olyan körülményt, okot, ami felhatalmazhatta volna az adatok kiadásának megtagadására, illetve jelen adatkiadásra vonatkozóan nincs olyan jogszabályi előírás, ami indokolhatta volna a felperes kérelmének elutasítását.

Az észszerűtlenségre, az indokolatlanságra történő hivatkozás, valamint az a tény, hogy a Vidékfejlesztési Minisztérium honlapján a határozatok indokolás nélkül elérhetőek nem adhatnak alapot az alperesnek az igényelt közérdekű adatok kiadása iránti kérelem teljesítésének megtagadására. Ezen hivatkozások kellő módon nem kerültek alátámasztásra és a Fővárosi Ítélőtábla álláspontja szerint is megalapozatlanok.

A környezetvédelmi bírságolásra vonatkozó teljes terjedelmű jogerős határozatok megismerésének igényét - akár anonimizált formában - az is alátámasztja, hogy a döntés indokolásából ismerhető meg az, hogy milyen okok, tevékenységek, mulasztások és magatartások miatt kerül sor a bírság kiszabására. A személyes adatok nem jogszerű megismerhetőségének, a jogsértő személyének a határozat tartalmával való összekapcsolhatóságát, illetve azonosíthatóságának megakadályozását az biztosítja, hogy az alperes a felperes által meg nem ismerhető adatokat köteles felismerhetetlenné tenni, a határozatokat anonimizálva kiadni.

Az Aarhusban, 1998. június 25-én elfogadott Egyezmény 4. cikk 8. pontja alapján valamennyi fél megengedheti hatóságainak, hogy az információs szolgáltatásért díjat szabjanak ki, amely nem haladhat meg egy ésszerű összeget. Azon hatóságok, melyek az információ szolgáltatásáért díjat szándékoznak kérni, a kivethető díjtételeket a kérelmezők rendelkezésére bocsátják, ismertetve azt is, hogy milyen körülmények között adhatnak díjcsökkentést vagy mentességet, és milyen esetekben szabják az információs szolgáltatás feltételéül a díj előzetes megfizetését. Az Avtv. 20. § (1) bekezdésének megfelelően a közérdekű adat megismerése iránt bárki - szóban, írásban vagy elektronikus úton - igényt nyújthat be és a (3) bekezdés alapján az adatokat tartalmazó dokumentumról vagy dokumentumrészről, annak tárolási módjától függetlenül az igénylő másolatot kaphat. Az adatot kezelő szerv kizárólag a másolat készítéséért - legfeljebb az azzal kapcsolatban felmerült költség mértékéig terjedően - állapíthat meg költségtérítést, amelynek összegét az igénylő kérésére előre közölni kell.

Tekintettel arra, hogy a kivonat készítése a hatóság részéről jelentős többletmunkát igényel, ezért az ilyen iratokba való betekintést és az ezekről való másolatkészítést indokolt díjfizetéshez kötni, összhangban a 19/1995. (III. 28.) AB határozatban foglaltakkal. A megjelölt határozatban az Alkotmánybíróság akként foglalt állást, hogy önmagában az nem alkotmányellenes, ha a közérdekű adat megismerése költségtérítéshez kötött. Az Avtv. azt állapította meg csupán garanciális rendelkezésként, hogy a költségtérítés mértéke az adatközléssel felmerült költségeket nem haladhatja meg, valamint azt, hogy a kérelmező kérésére a költség összegét előre közölni kell.

Amennyiben a költségeket az adatigénylő nem vállalja, abban az esetben a hatóság az információs szolgáltatást megtagadhatja.

Mindezek alapján a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta, s mivel nem merült fel költség, arról nem rendelkezett.

Budapest, 2012. április 17.

Kizmanné dr. Oszkó Marianne s.k.
a tanács elnöke

Dr. Győriné dr. Maurer Amália s.k.. Kisbán Tamás s.k.
előadó bíró

bíró

A kiadmány hitelül:

tisztviselő